

Riikarevišuvnna raporteren Sámediggái 2024

Sámediggái

Riikarevišuvdna lea Stuorradikki revišuvdna- ja dárkkistanorgána ja galgá leat mielde demokrátalaččat dárkkistit ahte stáhta resurssat hálddašuvvojit dohkálaččat ja beaktilit ja Stuorradikki mearrádusaid ja eavttuid mielde. Riikarevišuvnna ovddasvástádussuorgi fáttmasta buot stáhta ruđaid ja árvvuid. Ovddasvástádussuorgi fáttmasta buot stáhta osiid. Dasa lassin fáttmastuvvojit riektesubjeavttat stáhta olggobealde nu guhká go riikarevišuvdnaláhka gáibida dan.¹

Riikarevišuvdna lea maiddái Sámedikki revisor. Riikarevišuvdna ja Sámedikki dievasčoahkkinn leat dahkan revišuvdnaortnetsiehtadusa. Šiehtadus lea 1. mildosis. Riikarevišuvnnas leat guokte rolla:

1. **Stuorradikki dárkkistanorgánan** Riikarevišuvdna galgá revideret Sámedikki doaibmarehketdoalu. Riikarevišuvdna galgá dárkkistit Stuorradikki mearrádusaid ja eavttuid vuodul dain surggiin maid Sámediggi okto hálddaša, dahje jus Sámediggi lea mielde hálddašanhierarkijas mas dihto departemeantas lea konstitušuvnnalaš ovddasvástádus Stuorradiggái. Dán rollas Riikarevišuvdna raportere Stuorradiggái.
2. **Sámedikki revisorin** Riikarevišuvdna sáhttá revideret juolludanrehketdoalu ja dárkkistit Sámedikki mearrádusaid ja eavttuid vuodul. Dán rollas Riikarevišuvdna raportere Sámedikki dievasčoahkkimii.

Riikarevišuvdna bidjá dáikko bokte ovdan jahkásaš reporterema Sámediggái. Revišuvdna lea čadahuvvon riikarevišuvdnalága, Riikarevišuvnnaid riikkaidgaskasaš revišuvdnastándárdaid (ISSAI) ja Riikarevišuvnna revišuvdnanjuolggadusaid mielde.

Riikarevišuvdna, skábmamánu 5.b. 2025

Riikarevisorkollegia ovddas

Karl Eirik Schjøtt-Pedersen

riikarevisor

¹ Gč. riikarevišuvdnalága birra §§ 1-1 ja 1-2.

1 Láidehus	4
Sámedikki bušeahtalaš eavttuid birra	4
Sámedikki ruđalaš raporterema birra	4
Doarjagat	4
Oassi I Váldologut	6
2 Váldologut	7
2.1 2024 boadusrehketdoalu oasit	7
2.2 Balánsasturrodagat raporterejuvvon stáhtarehketdoalu kapitálarehketdoalus juovlamánu 31.b. 2024	7
2.3 Juolludeamit maŋimuš 5 jagis	8
2.4 Sámedikki doaibmasisaboadut, doaibmagolut ja doarjagat earáide maŋimuš viđa jagis	8
Oassi II Ruđalaš revišuvdna	11
3 Rehketdoallu	12
3.1 Konklusuvdna	12
Oassi III Áššit	13
4 Sámedikki loatnadáhkádus	15
4.1 Konklusuvnnat	15
4.2 Bajitdási árvvoštallan: Moaittehahtti	15
4.3 Duogáš	15
4.4 Sámediggi lea addán loatnadáhkádusa mii rihkku Vuodđolága ja juolludannjuolggadusaid	15
4.5 Rávvemat	16
4.6 Sámedikki vástádus	16
4.7 Riikarevišuvnna cealkámuš Sámedikki vástádussii	16

1 Láidehus

Sámedikki bušeahkalaš eavttuid birra

Sámediggi ii leat ráđđehusa vuollásaš, ii ge ráđđehusas leat konstitušuvnnalaš ovddasvástádus Sámedikki doibmii. Gieldda- ja guovlodepartemeanttas (KDD) lea ovddasvástádus bušeahttaruđaide mat juolluduvvojit Sámediggái, ja galgá sihkkarastit ahte dát geavahuvvojit ekonomiihanjuolggadusaid ja Stuorradikki mearrádusaid mielde. Sámediggi oažžu juolludeami jahkásaš juolludusreivve bokte ja departemeantta máksima bokte doibmii. KDD raportere máksima gollun stáhtarehketdoalu 650. kapihttala 50. postii, mas Sámedikki netto gollorámma leat juolluduvvon. Nettobušeterejuvvon doaibman Sámediggi fertet gokčat jahkásaš bušeahta vejolaš liigegeavahusaid. Sámediggi doalaha maiddá vejolaš unnitgolaheami boahtte jahkái. KDD juolludeami lassin Sámediggi oažžu juolludemiid dihto ulbmiliidda Máhttodepartemeanttas, Kultur- ja dásseárvodepartemeanttas ja Riikkaantikváras.

Nettobušeterejuvvon doaibman Sámediggi raportere jahkásaš rehketdoallologuid stáhtarehketdoalu lassidiehtun. Nettobušeterejuvvon doaimmaid rehketdoallologut eai čájehuvvo almmolaš stáhtarehketdoalus (Died. St. 3).

Sámedikki ekonomiihálddašeami rámmat mearriduvvojit sámelága § 2-1 goalmát lađđasa vuodul, mii cealká ahte Sámediggái sáhtta delegeret válddi hálddašit daid juolludemiid mat juolluduvvojit sámi ulbmiliidda ja jahkásaš stáhtabušehtti. Gieldda- ja guovlodepartemeanta mearridit Sámedikki ekonomiihálddašeami mearrádusaid.

Sámedikki ruđalaš reporterema birra

Sámedikki jahkerekhetdoallu fievrriiduvvo ja ovdanbuktojuvvo stáhta ekonomiiastivrema njuolggadusaid 3.4.1. čuoggáid mielde, Finánsadepartemeantta johtičállosa R-115 mielde ja vejolaš lassigáibádusaid mielde maid Gieldda- ja guovlodepartemeanta lea mearridan.

Ovttasrádiid Gieldda- ja guovlodepartemeanttain Sámediggi lea mearridan fievrredit iežas jahkerekhetdoalu stáhtalaš rehketdoallostandárddaid (SRS) mielde, gč.

Ekonomiiastivrema mearrádusaid stáhtas 3.4.2. čuoggá ja Sámedikki ekonomiihálddašeami njuolggadusaid 3.1.6. čuoggá.

Doarjagat

Bušeahtaid, mat várrejuvvojit namahuvvon vuostáiváldiide Sámedikki bušeahtas ásahusaid fásta doaibmadoarjjan, nu gohčoduvvon njuolggodoarjagat, dohkkeha Sámedikki dievasčoahkkin. Eará doarjagiid sáhtta ohcat ja juolluduvvojit gilvvus mas hálldahus dohkkeha áššemeannudeami bokte, gč. Sámedikki dievasčoahkkima 2024 bušeahttamearrádusa (ášši 057/23).

Faktaboksa Sámedikki ovddasvástádussuorgi

Sámediggi lea iešheanalaš álbmotválljen orgána, mii lea ásahuvvon lága Sámedikki ja eará sámi riektediliid (sámelága) mielde (geassemánu 12.b. 1987 nr. 56).

Sámedikki bargoviidodat leat buot áššit mat erenoamážit gusket sámi álbmogii. Sámediggi lea stáhtusa ja rolla vuodul deháleamos eaktobiddji stáhta sámepolitihka hábmemis ja ráđđeaddi orgána sámepolitihkalaš áššiin.

Politihkalaš orgánan Sámedikkis lea riekti ieš mearridit mat áššit leat erenoamáš dehálaččat sámi álbmogii. Dát mearkkaša maiddá ahte ii oktage eará orgána sáhte rávvet Sámedikki, ii áššiin, sisdoalus ii ge geasa áššiid galgá ovdanbuktit. Sámediggi ii leat politihkalaš orgánan ráđđehusa vuollásaš, ii ge leat danne ráđđehusa rávvehus- ii ge dárkkistanválddi vuollásaš.

Sámedikkis hálddašanorgánan lea ovddasvástádus mánggaid doarjjaortnegiidda mat leat sámi álbmoga várás, earret giella, kultuvra ja ealáhusulbmilat.

Sámedikki váldohálddahus lea Kárášjogas.

Gáldu: regjeringen.no.

Oassi I Váldologut

2 Váldologut

Dán oasis mii ovdanbuktit:

- 2024 boadusrehketdoalu oasisit
- Balánsasturrodagat raporterejuvvon stáhtarehketdoalu kapitálarehketdoalus juovlamánu 31.b. 2024
- Juolludeamit maŋimuš 5 jagi
- Sámedikki doaibmasisaboadut, doaibmagolut ja doarjagat earáide maŋimuš viđa jagis

2.1 2024 boadusrehketdoalu oasisit

Boadusrehketdoalus leat guokte váldooasi: nubbi doaimma doaimmas ja nubbi mii čájeha doarjagiid earáide.

Sámedikki 2024
doaibmasisaboadut

Sámedikki 2024
doaibmagolut

256 miljovna kruvna

258 miljovna kruvna

Sámedikki doarjagat earáide*
2024

446 miljovna kruvna

**) Submi ii fáttmas doarjjavelggiid rievdamat, mat leat doarjagat mat leat juolluduvvon, muhto eai máksojuvvon rehketdoallojagi loahpas*

2.2 Balánsasturrodagat raporterejuvvon stáhtarehketdoalu kapitálarehketdoalus juovlamánu 31.b. 2024

Sámedikki máksinkonttu sállo Norgga bálkkus lei 206,6 miljovna kruvna 31.12.2024. Submi lea stáhta kapitálarehketdoalus. Nu leat maidái Sámedikki oasis- ja oasisoasseinvesteremat. Sámedikkis lea gaskal 30 ja 55 proseantta eaiggátoassi dái servviin: Beaivváš Sámi Našunalteáhter AS, Davvi álbmogiid guovddáš AS, Áarjelhsaemien Teatere AS, Sámi Viessu Oslo AS, Riikkaidgaskasaš Sámi Filbmainstituhtta AS, Várdobáiki AS, Romssa Sámi Viessu – samisk hus Tromsø AS, Árran julevsáme guovddášj AS. Eaiggátoasit leat stáhtarehketdoalu kapitálarehketdoalus mas oppalaš balánsafievrriduvvon háhkanárvu lea 3 miljovna kruvna.

Juolludeamit maŋimuš 5 jagis

Tabealla 1 2020–2024 juolludemiid logahallan miljovna nominála kruvdnan

Gollokapihtal	Kapihtalnaamma	2020	2021	2022	2023	2024
0560	Sámediggi	519,0	543,0	560,6	604,5	666,7
0226	Máhttodepartemeanta*	5,0	15,0	15,0	11,0	6,0
1429	Riikkaantikvára	7,5	6,3	5,7	7,2	6,3
0325	Kultur- ja dásseárvodepartemeanta**	5,1	10,9	8,0	9,1	7,7
Oktiibuot		536,6	575,2	589,3	631,8	686,7

Gáldu: Juolludusraporteren Sámedikki jahkerekhetdoaluin

Rievdaduvvon kapihtalna maid oktavuođas lea maŋimuš namma geavahuvvon.

*) dása gullá 5 miljovna kruvdnasaš juolludeapmi Oahpahusdirektoráhta bokte 2020:s, main ii leat kapihtal ii ge poastanummar.

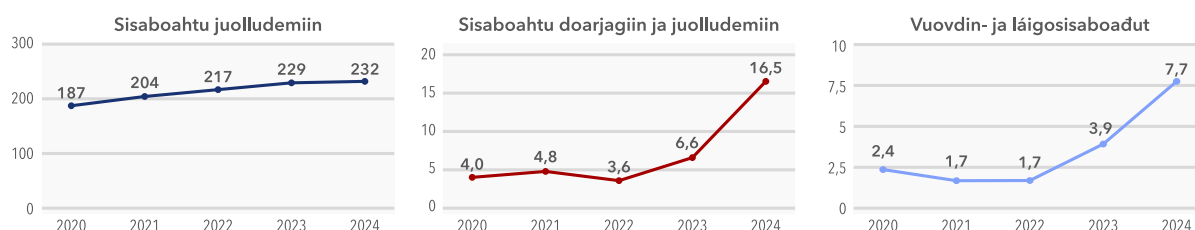
**) dása gullá speallanruđaid juohkin sámi valáštallamii ja speallanruđat kulturulbmiliidda, main ii leat kapihtal ii ge poastanummar.

Sisaboahtofievrrekeahtes juolludeapmi (diehtu 13) Sámedikki 2024 jahkerekhetdoalus, čájeha geavakeahtes ruđa Sámedikki iežas doaimma várás. Dás lea dat oassi juolludeamis mii lea biddjon Sámedikki hálđui ja maid Sámediggi lea ožžon, muhto ii leat geavahan ii ge sisaboahtofievrriiduvvon áigodagas. 2024 loahpas lei geatnegasvuohta 15,1 miljovna kruvnna.

Juolludemiin mat biddjojede Sámedikki hálđui doarjagiidda gaskkustit earáide (diehtu 8), 7,5 miljovna kruvnna eai lean juhkkojuvvon 2024 loahpas.

Sámedikki doaibmasisaboadut, doaibmagolut ja doarjagat earáide maŋimuš viđa jagis

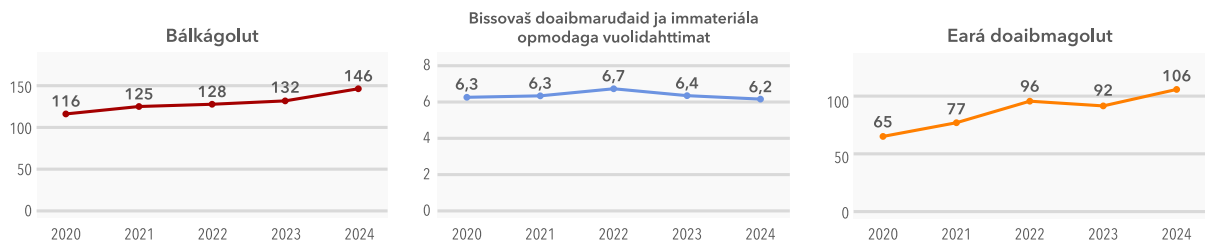
Govus 1 2020–2024 Doaibmasisaboadut miljovna nominála kruvdnan

Gáldu: Sámedikki jahkerekhetdoaluid boadusrehketdoallu

Sámedikki doaimmas (hálddahusas ja politihkalaš doaimmas) ledje 256 miljovna kruvna doaimmasisabohtun 2024:s. 90 proseantta das (232 miljovna kruvna) bohte juolludemiin.

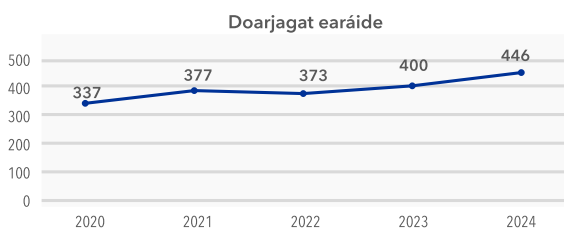
Govus 2 2020-2024 Doaibmagolut miljovna nominála kruvdnan

Gáldu: Sámedikki jahkerekhetdoaluid boadusrehketdoallu

2024:s Sámedikki oppalaš doaibmagolut ledje 258 miljovna kruvna. 146 miljovna kruvna (57 proseantta) das ledje bálgágolut.

Govus 3 2020-2024 Doarjagat earáide miljovna nominála kruvdnan

Gáldu: Sámedikki jahkerekhetdoaluid boadusrehketdoallu. Supmit eai fátmmas doarjjavelggiid rievdamat.

9,5 miljovna kruvdnasaš doarjjavelggiid rievdamat lassin Sámediggi mávssii 455 miljovna kruvna doarjjan 2024:s. Dát leat ollásit ruhtaduvvon juolludemiiguin.

Tabealla 2. Doarjjavuostáiváldit miljovna nominála kruvdnan. 2023-2024

Vuostáiváldit	2023	2024
Gielddat	95,0	105,4
Fylkkagielddat	11,1	15,8
Eai-ruđalaš fitnodagat	212,5	235,3
Ruovttudoalut	15,7	19,2
Priváhtaolbmot – stipeanddat	7,0	7,4
Ideála organisašuvnnat	51,2	59,8
Stáhtahálddašeapmi	7,5	3,4
Vuostáiváldit olgoriikkas	0,1	0,1

SUBMI	400,2	446,5
-------	-------	-------

Gáldu: Sámedikki 2024 jahkerekketdoalu boadusrehketdoalu 8. diehtu

Oassi II Ruđalaš revidna

3 Rehketdoallu

3.1 Konklusuvdna

Jahkereketdoalu revišuvdna

- Sámedikki jahkereketdoallu lea eanaš riekta.

Revišuvnna ulbmil lea duodaštit ahte jahkereketdoalus eai leat mearkkašahtti boasttuvuođat, eai rehketdololaš boasttuvuođat eai ge rihkkumat.

- ☐ Jahkereketdoalu mearkkašahtti boasttuvuođat ja váilevašvuodát mearkkaša ahte boasttuvuođat ja váilevašvuodát, ovttaskas dahje obalohkái, jáhkkinimis váikkuhit geavaheddjiid mearrádusaide jahkereketdoalu vuodul.

Gáldu: Riikarevišuvdnaláhka § 4-3 vuosttaš lađas ja ISSAI 200 Ruđalaš revišuvnna prinsihpat.

Min konklusuvdna bohtá ovdan revišuvdnamuitalusas mii lea mielddusin.

- ☐ Revišuvdnamuitalusas leat jahkereketdoalu revišuvnna bohtosat ja jahkeraportta árvoštallan, ja vejolaččat eará bealit maid Riikarevišuvdna lea váldán ovdan doaimmain jahkereketdoalu revišuvnna oktavuodas.

Gáldu: Riikarevišuvdnaláhka § 4-5.

Sámediggi almmuha revišuvdnamuitalusa oktan jahkeraporttain.

Oassi III Áššit

Riikarevišuvdna sáhttá moaitit dán golmma duodalašvuoda mielde:

1. **Garrasit moaittehahti** lea Riikarevišuvnna garraseamos moaitta. Mii geavahit dán moaittadási go gávdnat duodalaš heittotvuodaid, boasttuvuodaid ja váilevašvuodaid. Dávjá dain leat hui stuorra váikkuhusat ovttaskasolbmui dahje servodahkii.
2. **Moaittehahti** mii geavahit go gávdnat mearkkašahti heittotvuodaid, boasttuvuodaid ja váilevašvuodaid main dávjá sáhttet leat muttágis dahje stuorra váikkuhusat ovttaskasolbmui dahje servodahkii.
3. **li dohkálaš** geavahit mii go gávdnat heittotvuodaid, boasttuvuodaid ja váilevašvuodaid main eai leat nu stuorra njuolggováikkuhusat ovttaskasolbmui dahje servodahkii.

4 Sámedikki loatnadáhkádus

Ášši lea máinnašuvvon Dokument 1 (2025–2026) mii lea raporterejuvvon Stuorradiggái.

4.1 Konklusuvnnat

Sámediggi lea addán loatnadáhkádusa oastit, doaimmahit ja ođasmahttit Várdobáiki AS sámi musea vistti, mii rihkku Vuodđolága § 75 ja juolludannjuolggadusaid § 6.

4.2 Bajitdási árvvoštallan: Moaittehahtti

Riikarevišuvdna oaivvilda leat moaittehahttin ahte Sámediggi áigodagas 2017–2019 lea addán loatnadáhkádusa oastit, doaimmahit ja ođasmahttit Várdobáiki AS sámi musea vistti, mii rihkku Vuodđolága § 75 ja juolludannjuolggadusaid § 6.

4.3 Duogáš

Vuodđolága § 75 cealká ahte Stuorradiggi dat addá loanaid riikka kredihta alde ja juolluda daid ruđaid mat leat dárbbaslaččat gokčat stáhta goluid.

Juolludannjuolggadusat leat láhkavuodđuduvvon Vuodđolága § 75:s. Njuolggadusaid § 6 cealká ahte geatnegasvuodát mat leat bušeahhtajagi olggobealde, gáibidit erenoamáš miehtama Stuorradikkis.

4.4 Sámediggi lea addán loatnadáhkádusa mii rihkku Vuodđolága ja juolludannjuolggadusaid

Sámediggi lea Riikarevišuvdnii orienteren čoahkkimis cuoŋománu 22.b. ja reivves cuoŋománu 23.b. 2025 ahte Sámediggi mángii áigodagas 2017–2019 lea dáhkidan loana oastit, doaimmahit ja ođasmahttit Várdobáiki AS sámi musea vistti.

Sámedikki čálalaš válddahallamis Gieldda- ja guovlodepartementii ja Riikarevišuvdnii čuožžu earret earát ná:

Ášši bajitdási árvvoštallan lea ahte leat mánggat moaittehahtti bealit main leat mearkkašahtti váilevasvuodát mángga oasis. Geahčadeapmi čájeha ahte leat duodalaš áššemeannudanboasttuvuodát áššemeannudeamis, guorahallamis, dokumentašuvnnas ja vuoduštusas. Sihke lágat, ekonomiijanjuolggadusat ja siskkáldas rutiinnat rihkkojuvvojit. Geahčadeapmi čájeha ahte doarjjahálddašeamis lea leamaš unnán bevttolaš ekonomiijastivren áššis, ja ahte lea váilevaš siskkáldas dárkkisteapmi Sámedikkis.

Sámediggi ja Sámedikki dárkkistanlávdegoddi guorahallet ášši viidásit.

Min rávvemiid vuodul Sámediggi lea bidjan dieduid ášši birra 2024 jahkerektdollui. Sámediggi lea geassádan jahkediedáhusa maid álggos bidje ovdan, ja mearridan divvojuvvon veršuvnna geassemánu 4.b. 2025. Divvojuvvon veršuvdna máinnaša ášši

- Oasis 3 Jagi doaimmat ja bohtosat, kapihtal 5.4.8 Museat – njuolggodoarjagat
- Oasis 4 Doaimma stivren ja dárkkisteapmi, Siskkáldasdárkkisteami stáhtus
- Oasis 6 Jahkerektdoallu, Jodiheaddjikommentárat ja odđa diehtu 17 eahpesihkkaris geatnegasvuodaid birra

Mii leat sádden nummaraston reivve ášši birra sidjiide geain lea ovddasvástádus stivremis ja dárkkisteamis Sámedikkis. Mii eat leat váidudan konklušuvnna revišuvdnamitalusas Sámedikki 2024 jahkerektdollui, muhto leat čállán aiddostahttinoasi mas čujuhat dieduid mat leat 17. diedus.

4.5 Rávvemat

Riikarevišuvdna rávve Sámedikki

- čielggasmahtta ovddasvástádusa ja rollaid ja nanne siskkáldas ovttastahttima sihkkarastin dihtii njuolggadusaid ja rivttes áššemeannudeami doahttaleami.

4.6 Sámedikki vástádus

Riikarevišuvnna reivve Sámediggái lea 5. mildosis ja Sámedikki vástádus lea 6. mildosis.

- [Liŋka Riikarevišuvnna reivii Sámedikki direktevrii.](#)
- [Liŋka Sámedikki direktevrra vástádussii.](#)

4.7 Riikarevišuvnna cealkámuš Sámedikki vástádussii

Riikarevišuvnnas eai leat eanet kommentárat.

